

GEMİLERE YAPILAN AKARYAKIT TESLİMİNDE İNDİRİMLİ ÖTV UYGULAMASI

*APPLICATION OF DISCOUNTED SCT IN
FUEL DELIVERY TO SHIPS*

Yusuf AKDAĞ^(*)

ÖZ

01.07.2003 tarih ve 2003/5868 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Kararın 1'inci maddesi ile deniz filomuzun güçlenmesi amaçlanmıştır. Türk Uluslararası Gemi Siciline ve Milli Gemi Siciline kayıtlı, kabotaj hattında münhasıran yük ve yolcu taşıyan gemilere, ticari yatlara, hizmet ve balıkçı gemilerine, miktarı her geminin teknik özelliklerine göre tespit edilmek ve bu akaryakıtı kullanacak geminin jurnaline işlenmek kaydıyla, verilecek akaryakıtın özel tüketim vergisi tutarının sıfıra indirilmesi uygulaması getirilmiştir. Bu çalışmada, söz konusu uygulamadan yararlanma şartlarının neler olduğu, nasıl uygulanacağı, denetimi üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Deniz taşıtı, deniz yakıtı, indirilmiş ÖTV, gemi sicili

ABSTRACT

Article 1 of the Decision attached to the Council of Ministers Decision no. 2003/5868, taken on 01 July 2003, aims at strengthening our merchant fleet. By means of the Decision the special consumption tax rate on fuel delivered to freight carrying and passenger ships, commercial yachts and service and fishing boats is reduced to 0%, on condition that amount of fuel delivered is determined according to the technical features of marine vehicles and fuel used is registered in the vessel's journal and lastly these marine vehicles are registered to the Turkish Marine Registry and the National Marine Registry. This study basically reveals the conditions of benefiting from this application and explains both the implementation and supervisory.

Key Words: Marine vehicle, marine fuel, discounted SCT, marine registry

^(*) Vergi Müfettişi

1- GİRİŞ

01.07.2003 tarih ve 2003/5868 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Kararın 1'inci maddesinde; Türk Uluslararası Gemi Siciline ve Milli Gemi Siciline kayıtlı, kabotaj hattında münhasıran yük ve yolcu taşıyan gemilere, ticari yatlarla, hizmet ve balıkçı gemilerine miktarı her geminin teknik özelliklerine göre tespit edilmek ve bu akaryakıtı kullanacak geminin jurnaline işlenmek kaydıyla verilecek akaryakıtın özel tüketim vergisi tutarı sıfıra indirilmiştir. Böylece deniz filomuzun güçlenmesi amacıyla bir teşvik sağlanmış ancak bunun kötüye kullanımın önüne geçmek amacıyla bir çok denetim aracı kurulmuştur. Son olarak ise 18.03.2014 tarih ve 28945 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 31 seri no.lu Özel Tüketim Vergisi Genel Tebliği ile tekne takip sisteminin kurulacağı yönünde düzenlemeler yapılmıştır.

Çalışmamızda ise bu teşvikin uygulaması üzerinde durulmuştur.

2- ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ İNDİRİLMİŞ DENİZ YAKITI TESLİM ALABİLECEKLER

Özel Tüketim Vergisi indirilmiş deniz yakıtı alabilecek deniz araçları; Türk Uluslararası Gemi Siciline veya Milli Gemi Siciline ve DTO'ya kayıtlı, kabotaj hattında çalışan, 31.7.2002 tarih ve 24832 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Gemi Adamları Yönetmeliğinde tanımlanan yük ve yolcu taşıyan gemiler, balıkçı gemileri (Deniz yakıtı kullanacak olan balıkçı gemileri "Avlanma Ruhsatı"na sahip olmak zorundadırlar. Avlanma ruhsatına sahip olmayan balıkçı gemileri, Kararname kapsamında deniz yakıtı kullanamazlar), ticari yatlar ve hizmet gemileridir. (Hizmet Gemileri: Römorkör, algarina, kablo ve kurtarma gemisi, dalgıç aracı gibi deniz ulaştırmasının diğer hizmetlerinde kullanılan ve yolcu ya da yük gemisi olmayan ticari gemiler ile bilimsel araştırma gemilerini ifade etmektedir.)¹

Genel ve Özel Bütçeli İdareler², İl Özel İdareleri, Belediyeler ve sermayesinin %51'i veya daha fazlası bunlara ait olan kuruluşlar ile özelleştirme kapsam ve programına alınmış olup hisselerinin yarısından fazlası kamuya ait olan kuruluşların sahip olduğu deniz araçları ile balıkçı gemilerinin (5590 sayılı Kanunun 9'uncu maddesinin (h) fıkrasında sayılan "balıkçılıkla ilgili gemi işleten firmalar" hariç), Kararname kapsamında deniz yakıtı alabilmeleri için DTO'ya kayıtlı olmaları zorunlu değildir.

Deniz yakıtı kullanacak olan deniz araçları, 16.12.1999 tarih ve 4490 sayılı Kanuna göre Türk Uluslararası Gemi Siciline ya da 31.12.1956 tarih ve 8520 sayılı Gemi Sicil Nizamnamesine göre Milli Gemi Siciline kayıtlı olmak ve Türk Bayrağını çekme hakkını devam ettirmek zorundadır.

Milli sicilden terkin edilmesi gereken ancak terkin gerçekleştirilmemiş veya gerçekleştirilmemiş deniz araçları, Kararname kapsamında deniz yakıtı alamazlar. Sicil terkin gerekirken terkin işlemi için Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'na³ müracaat etmemiş olan gemi donatanlarına ait diğer deniz araçlarına (kiralınmış olsa dahi), Kararname kapsamında deniz yakıtı verilmez.

Özel Tüketim Vergisi indirilmiş deniz yakıtı talep edenler, her deniz aracına ait olmak üzere liman başkanlığı tarafından verilen ve DTO, liman başkanlığı ile ilgili vergi dairesince onaylanmış olan bir yakıt alım defteri kullanmak zorundadırlar. Yakıt alım defteri her yılbaşında yenilenecektir. Ancak deniz aracına ilişkin DEB'in veya balıkçılara ait avlanma ruhsatının geçerlilik sürelerinin dolması ha-

¹ 6 seri nolu ÖTV Genel Tebliği

² 26 seri nolu ÖTV Genel Tebliği

³ 23 seri nolu ÖTV Genel Tebliği

linde, söz konusu belgelerin yeniden düzenlenmesi ve bu belgelerin asıllarının görülmesi şartıyla, belgelerin geçerlilik tarihine bağlı olarak yakıt alım defterinin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından vize olunması gerekmektedir. Söz konusu bu vizenin geçerlilik tarihi yıl başını aşmayacaktır. Deniz yakıtı alacak olan balıkçı gemileri (5590 sayılı Kanunun 9'uncu maddesinin (h) fıkrasında sayılan "balıkçılıkla ilgili gemi işleten firmalar" hariç) ile Genel ve Özel Bütçeli İdareler, İl Özel İdareleri, Belediyeler ve sermayesinin % 51'i veya daha fazlası bunlara ait olan kuruluşlar ile özelleştirme kapsam ve programına alınmış olup hisselerinin yarısından fazlası kamuya ait olan kuruluşların sahip olduğu deniz araçlarının kullanacağı yakıt alım defterinde, DTO'nun onay şartı aranmayacaktır.⁴

3- ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ İNDİRİLMİŞ DENİZ YAKITI TESLİM EDEBİLECEKLER

Kararname kapsamında teslim edilecek olan deniz yakıtını yalnızca, ÖTV mükellefiyetinin bulunduğu yer vergi dairesi müdürlüğünün bağlı olduğu Vergi Dairesi Başkanlığı/Defterdarlık tarafından verilen ve geçerlilik süresi dolmamış olan "dağıtım izin belgesi"ni haiz (Genel ve Özel Bütçeli İdareler⁵, İl Özel İdareleri ile sermayesinin %51'i veya daha fazlası bunlara ait olan kuruluşlar ve özelleştirme kapsam ve programına alınmış olup hisselerinin yarısından fazlası kamuya ait olan kuruluşlar için dağıtım izin belgesini haiz olma şartı aranmaz) dağıtıcılar teslim edebilirler. İlgili Vergi Dairesi Başkanlığı/Defterdarlıktan dağıtım izin belgesi talep eden dağıtıcıların aşağıdaki şartları taşıması:

- Dağıtım izin belgesi⁶ için Vergi Dairesi Başkanlığı/Defterdarlığa müracaat tarihinde herhangi bir vergi borcu bulunmaması,
- Yönetim kurulu üyeleri ile şirket sermayesinin %10'undan fazlasına sahip olanların affa uğramış olsalar dahi, hırsızlık, emniyeti suistimal, dolandırıcılık, yalan yere şahadet, yalan yere yemin, suç tasnii, iftira, irtikap, rüşvet, ihtilas cürümlerinden biri dolayısıyla hapis cezası veya 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun ile 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanuna muhalefetten mahkum olmamaları ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 359'uncu maddesinde yazılı kaçakçılık suçlarını işlememiş olmaları,
- İlgili vergi dairesine 10.000.000 Türk Lirası karşılığı, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 10'uncu maddesinde sayılan (5 numaralı fıkrası hariç) teminatlardan herhangi birini vermiş olmaları,
- Yakıt Dağıtım Taahhütnamesini ilgili Vergi Dairesi Başkanlığı/Defterdarlığa vermiş olmaları, gerekmektedir.

Kendilerine dağıtım izin belgesi düzenlenen dağıtıcılar, ÖTVBS'ye kayıt edilmek için Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına yazılı olarak istenilen belgelerle birlikte başvuruda bulunurlar. Dağıtıcı firma ÖTVBS hakkında bilgilendirilir. ÖTVBS'ye kaydedilen dağıtıcı firmaya kullanıcı adı ve şifre tahsis edilir. Dağıtıcılar, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca ÖTVBS'nin kullanımı kapsamında belirlenen usul ve esaslara uygun faaliyet gösterir.

⁴ 6 seri nolu ÖTV Genel Tebliği

⁵ 26 seri nolu ÖTV Genel Tebliği

⁶ 24 seri nolu ÖTV Genel Tebliği

Dağıtım izin belgeleri her yıl için 31 Aralık tarihine kadar geçerli olacak şekilde düzenlenir. Dağıtım izin belgesi düzenleyen veya iptal eden Vergi Dairesi Başkanlığı/Defterdarlık, söz konusu belgelerin bir nüshasını Bakanlığın yanı sıra Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına da gönderir. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca, Tebliğdeki usul ve esaslara aykırı durumları tespit edilen dağıtım izin belgesi sahibi firmalar Bakanlığa bildirilir.⁷

4- İNDİRİMLİ ÖTV'NİN UYGULANMASI

Özel Tüketim Vergisi indirilmiş deniz yakıtı alacak olan vergi kimlik numarası sahibi gerçek ya da tüzel kişiler, yakıt talep taahhünamesi ile DTO merkez ya da temsilciliklerine müracaat edeceklerdir. DTO, taahhünamelerde yer alan bilgilerin uygunluğunu kontrol ederek ve gerekirse düzeltme işlemini yaptırarak, taahhünamenin bir örneğini alacak ve yakıt alım defterini doldurup onaylayarak kullanıcıya teslim edecektir. Genel ve Özel Bütçeli İdareler, İl Özel İdareleri, Belediyeler ve sermayesinin %51'i veya daha fazlası bunlara ait olan kuruluşlar, özelleştirme kapsam ve programına alınmış olup hisselerinin yarısından fazlası kamuya ait olan kuruluşlar ile balıkçı gemileri için (5590 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin (h) fıkrasında sayılan "balıkçılıkla ilgili gemi işleten firmalar" hariç) DTO'ya müracaat ihtiyaridir.

Yakıt alım defterinin liman başkanlığı tarafından onaylanmasından sonra, onaylı yakıt alım defteri ve yakıt talep taahhünamesinin bir örneği ile KDV yönünden mükellefiyet kaydının bulunduğu vergi dairesine (gerçek usulde vergilendirilmeyen balıkçılar için deniz aracının bağlama limanının bulunduğu yer vergi dairesine) müracaat edilir. Deniz yakıtı kullanıcısı, vergi dairesince de onaylanan yakıt alım defteri ile vergisi indirilmiş deniz yakıtı alma hakkına sahip olacaktır. Deniz yakıtı kullanıcısı, teslim aldığı deniz yakıtını deniz aracının jurnaline işlemek zorundadır.

Vergi dairesi ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından gerekli görüldüğü takdirde, yakıt alım defterinde yer alan yakıt tank kapasiteleri, bir defada veya bir yılda alınabilecek azami yakıt miktarları (mt), (m³) ve yıllık azami sarf miktarları değiştirilebilir. Bu kapasite ve miktarlar, gemi tipleri, çalışma sahaları ve bölgeleri itibarıyla, yıllık çalışma saatleri ve mevsimlere göre ayrı ayrı belirlenebilir. Tüm değişiklik ve tespitler, yakıt alım defterine işlenmek ve liman başkanlığı ile vergi dairesi müdürlüğü tarafından onaylanmak suretiyle geçerlilik kazanır.

Deniz yakıtı kullanıcıları, yakıt alım defterinde belirlenmiş olan azami yakıt miktarlarının üzerinde deniz yakıtı alamazlar ve her yakıt tesliminde, yakıt alım defterinde alıcı için ayrılmış olan kısımları doldurarak imzalamak zorundadırlar.

Özel Tüketim Vergisi indirilmiş deniz yakıtı kullanan gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri (ticari ve zirai kazançları gerçek usulde tespit edilmeyenler hariç), her takvim yılının ilk altı aylık 1'inci dönemi ve kalan altı aylık 2'nci döneminde kullandıkları deniz yakıtı ile gerçekleştirdikleri ticari ve zirai faaliyetlerine ilişkin olarak, yeminli mali müşavir (YMM) tarafından düzenlenen faaliyet raporunu, bu dönemleri takip eden ay başından itibaren bir ay içerisinde, KDV mükellefiyetlerinin bulunduğu vergi dairesine vereceklerdir. Ancak Genel ve Özel Bütçeli İdareler, İl Özel İdareleri, Belediyeler ve sermayesinin %51'i veya daha fazlası bunlara ait olan kuruluşlar ile özelleştirme kapsam ve programına

⁷ 23 seri nolu ÖTV Genel Tebliği

alınmış olup hisselerinin yarısından fazlası kamuya ait olan kuruluşların, söz konusu dönemlerde satın aldıkları deniz yakıtı ile gerçekleştirdikleri faaliyetleri içeren ve kurum yetkililerince imzalanmış olan bir raporu vergi dairesine ibraz etmeleri halinde, YMM raporu aranmayacaktır.

4.1- Yakıt Alım Defteri

Deniz aracına ait genel bilgilerle ana ve yardımcı makinelerin ayrı ayrı makine gücü (Bhp/Kw), kullanabilecekleri yakıt cinsi, bir defada ve bir yılda alabilecekleri azami deniz yakıtı miktarları, ana ve yardımcı makinelerine ait yakıt tank kapasiteleri, yıllık azami sarf kapasiteleri, personel sayısı, DEB veya Avlanma Ruhsatının geçerlilik süresi ve numarası gibi bilgileri içerir. Yakıt alım defteri sıra ve seri numarası dahilinde teselsül ettirilir ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca her deftere ayrı bir numara verilir.⁸

4.2- İthal veya İmal Edilen Deniz Yakıtının Teslimi

Kararname kapsamında teslim edilecek olan deniz yakıtını, yalnızca dağıtım izin belgesini haiz dağıtıcılar teslim edebilirler. Deniz yakıtı almak isteyen deniz araçları, yakıt alım defteri ile dağıtıcılardan yakıt talep edebileceklerdir. Dağıtıcı deniz yakıtı almak için müracaat eden deniz aracına, yakıt alım defterindeki azami miktarları aşmamak kaydıyla ve söz konusu defterin sayfa dipnotlarında yer alan açıklamalar çerçevesinde yakıt verecek, deniz yakıtının teslimine ilişkin olarak teslimat anında, yakıt alım defterini yakıtı teslim alan alıcı ile doldurarak kaşe tatbik edip imzalayacaktır. Dağıtıcılar ithal ettikleri veya imal ettikleri deniz yakıtının tesliminde, ÖTV tutarını sıfır olarak uygulayacaklar ve tahsil etmedikleri ÖTV tutarı ile yakıt alan deniz aracına ait yakıt alım defteri numarasını düzenlenen faturada ayrıca belirteceklerdir. Dağıtıcılar ÖTV tahsil etmeden teslim ettikleri deniz yakıtı miktarlarını, teslimin yapıldığı döneme ait (I) numaralı ÖTV beyannamesinin "Vergi Bildirimi" bölümünün "A Cetvelindeki Ürünler" kısmında yer alan "2003/5868 Sayılı Kararname Kapsamında Yapılan Teslimler" ibaresini seçerek üzerinden vergi beyan etmeyeceklerdir. Bununla birlikte dağıtıcılar ÖTV beyannamesinin "Ekler" bölümünde yer alan "2003/5868 Sayılı Kararname Kapsamında Yapılan Teslimler" kısmını da dolduracaklardır.⁹

4.3- Rafinericilerden Alınan Deniz Yakıtının Teslimi ve Mahsup İşlemleri

Dağıtıcılar, rafinericilerden ÖTV ödeyerek aldıkları deniz yakıtını teslim etmeleri halinde, teslim ettikleri deniz yakıtına ilişkin olarak düzenleyecekleri faturalarda, teslim tarihindeki ÖTV tutarını teslim bedeline dâhil etmeyeceklerdir. Teslim bedeline dâhil edilmeyen ÖTV tutarı ile yakıt alan deniz aracına ait yakıt alım defteri numarası faturada ayrıca belirtilecektir. Dağıtıcıların bu suretle yaptıkları teslimlere ilişkin tahsil etmediği ÖTV tutarı, rafinericilerden aldığı mallar için hesaplanacak ÖTV tutarından mahsup edilecektir.

Dağıtıcılar, her ayın ilk on beş günlük birinci ve kalan günlerinden oluşan ikinci vergilendirme dönemleri kapsamında yapmış oldukları teslimler için en az bu dönemlerin her birini kapsayacak

⁸ 23 seri nolu ÖTV Genel Tebliği

⁹ 6 seri nolu ÖTV Genel Tebliği

şekilde, ÖTV yönünden bağlı oldukları vergi dairesi müdürlüğüne verecekleri bir dilekçe ile mahsup talebinde bulunabileceklerdir.

Rafinericiler, dağıtıcılara mahsuplaşma suretiyle ÖTV tahsil etmeden teslim ettiği mal miktarlarını, (I) numaralı ÖTV beyannamesinin “Vergi Bildirimi” bölümünün “A Cetvelindeki Ürünler” kısmında yer alan “2003/5868 Sayılı Kararname Kapsamında Yapılan Teslimler” ibaresini seçerek üzerinden vergi beyan etmeyeceklerdir. Bununla birlikte rafinericiler mahsuplaşmanın yapıldığı vergilendirme dönemine ilişkin olarak verecekleri ÖTV beyannamesinin “Ekler” bölümünde yer alan “2003/5868 Sayılı Kararname Kapsamında Yapılan Teslimler” kısmını da dolduracaklardır.

Dağıtıcılar her ayın ilk on beş günlük birinci ve kalan günlerinden oluşan ikinci dönemleri itibariyle, Kararname kapsamında teslim ettikleri deniz yakıtı miktarlarının, deniz yakıtını teslim alan alıcılardan vergi kimlik numarası, ad-soyad/ticaret unvanları ile yakıt alan deniz araçlarına ait yakıt alım defteri numaralarının, yakıtın fiili teslim yeri, teslim tarihi ve saati bilgilerinin ve tahsil edilmemiş olan ÖTV tutarlarının yer aldığı bir listeyi, bu dönemleri takip eden 10 uncu günü akşamına kadar Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının belirlediği usul ve esaslara uygun olarak göndereceklerdir. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı dağıtıcılardan gelen bilgileri, deniz yakıtı kullanıcılarının kullanım kapasiteleri ile satın aldıkları miktarları yakıt cinsi bazında kontrol edip değerlendirmek suretiyle istenmesi halinde Bakanlığın ilgili birimleri ile elektronik ortamda paylaşır.¹⁰

4.4- Toplu Yakıt Alım Hakkı

Genel ve Özel Bütçeli İdareler, İl Özel İdareleri, Belediyeler ve sermayesinin %51’i veya daha fazlası bunlara ait olan kuruluşlar ile özelleştirme kapsam ve programına alınmış olup hisselerinin yarısından fazlası kamuya ait olan kuruluşların sahip olduğu deniz araçları da Kararname kapsamında deniz yakıtı kullanabileceklerdir. Anılan kurum veya kuruluşlar, deniz yakıtı kullanmak için Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına müracaat edecekler ve her bir deniz aracı için yakıt alım defteri alacaklardır. Ancak Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından ilgili kurum ve kuruluşların tüm deniz araçları için kullanabileceği azami deniz yakıtı miktarı, her bir deniz aracı için ayrı ayrı belirlenmek yerine, tüm deniz araçları için topluca belirlenebilecektir. Miktarlara ilişkin bölümleri boş bırakılarak doldurulmuş ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca onaylanmış olan yakıt alım defterleri, ilgili kurum ya da kuruluşun kullanabileceği azami toplam yakıt miktarını gösteren izin belgesi ile birlikte, ilgili vergi dairesince de onaylanacaktır.

Yukarıda anılan kurum ve kuruluşlar, izin belgesi ile dağıtıcılardan izin belgesinde belirlenen azami yakıt miktarını aşmamak ve her yakıt alımında, alınan yakıt miktarını izin belgesine kaydettirmek ve dağıtıcıya izin belgesini imzalatmak kaydıyla birden fazla deniz aracı için, topluca yakıt alabileceklerdir. Vergi dairesi ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca onaylanmış olan yakıt alım defterlerinin kullanımında, defterlerin ait olduğu deniz araçlarına yapılan her deniz yakıtı teslimatında, defterin teslimata ilişkin bölümleri kurum ya da kuruluş yetkililerince doldurulacak ve imzalanacaktır. Anılan kurum ya da kuruluşlar, izin belgelerinde kendilerine topluca tahsis edilen azami yakıt miktarının üzerinde deniz yakıtı alamayacaklardır.

¹⁰ 6 seri nolu ÖTV Genel Tebliği

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, toplu yakıt alım izin belgesine sahip özel sektöre ait firmaların teslimat düzenekleri ile teslimat yöntem ve süreçlerine ilişkin düzenleme ve inceleme yapabilir, tedbir alınmasını talep edebilir.¹¹

4.5- Deniz Aracının Kiralanması

Özel Tüketim Vergisi indirilmiş deniz yakıtı kullanım hakkına sahip deniz aracının, yakıt masrafının kiracıya ait olmak şartıyla kiralanması halinde kiracı, bir taahhütname düzenleyerek kira sözleşmesi ile birlikte, deniz aracına ilişkin yakıt alım defterini daha önce onaylamış olan liman başkanlığına müracaat edecektir. Liman başkanlığı, yakıt alım defterinin kiralama işlemine ilişkin ilgili sayfalarda yer alan bilgilerin doğruluğunu da kontrol ederek, taahhütnamenin aslı ve kira sözleşmesinin noterce onaylanmış bir örneğini muhafaza edecek, yakıt alım defterini imzalamak ve mühürlemek suretiyle onaylayarak vize verecektir.

Söz konusu onay işleminden sonra yakıt alım defterinin kullanım hakkı, kira sözleşmesinin sonuna kadar veya kira sözleşmesinin iptal edildiği tarihe kadar kiracıya aittir. Sözleşme süresinin bitmesi ya da sözleşmenin iptal edilmesi halinde, bitim tarihini veya iptal tarihini takip eden 10 gün içerisinde yakıt alım defteri, kiracı tarafından defteri onaylamış olan liman başkanlığına teslim edilecektir.

Yakıt alım defterinin, kira sözleşmesinin iptal edilmesi veya sözleşmenin süresinin sona ermesinden sonra deniz aracının donatanı tarafından yeniden kullanılabilmesi için, liman başkanlığı tarafından defterin yeniden onaylanması ve donatana kullanım için vize verilmesi gerekmektedir.

5- USUL ve ESASLARA İLİŞKİN SORUMLULUK

Kararname kapsamında teslim edilen deniz yakıtı, ait olduğu deniz aracının ihtiyacı için kullanılacak olup, bu yakıt hiçbir şekilde bir başka gerçek ya da tüzel kişiye satılamaz veya devredilemez. Ayrıca bu kapsamda alınan yakıt, aynı donatana ait olsa dahi herhangi bir amaçla başka bir deniz, kara ya da hava aracına transfer edilemez.¹²

5.1- Tahsis Edilen Miktarların Üzerinde Yakıt Verilmesi

Deniz aracı için tahsis edilen ve yakıt alım defterinde belirtilen bir defada ya da yıllık olarak alınabilecek azami deniz yakıtı miktarının aşılması halinde, aşan kısım için tahsil olunmayan ÖTV tutarı ile KDV tutarı, dağıtıcı firmalardan aranılacaktır. Tahsis edilen miktarları aşan tutarda ÖTV'si sıfıra indirilmiş yakıt teslim eden dağıtıcının bu teslimleri dolayısıyla rafineri veya ithalatçı olarak ÖTV mükellefi olması halinde, fazla teslim edilen kısma ilişkin ÖTV ile bunun üzerinden hesaplanacak KDV için, bu mükellefler adına cezalı tarhiyat yapılacaktır. Dağıtıcı firmanın, tahsis edilen miktarın üzerinde teslim ettiği yakıtı ÖTV mükelleflerinden satın almış olması halinde, bu teslimlerle ilgili olarak teslim bedeline dahil edilmeyen ÖTV tutarı ile bunun üzerinden hesaplanacak KDV tutarı da, sorumlu sıfatıyla dağıtıcı firma adına tarh edilecektir.

Öte yandan, bir defada ya da yıllık olarak tahsis edilen miktardan daha fazla ÖTV'si sıfıra indirilmiş yakıt alanların yakıt alım defterlerine bloke konularak el konulacak ve KDV yönünden bağlı

¹¹ 6 seri nolu ÖTV Genel Tebliği

¹² 9 seri nolu ÖTV Genel Tebliği

olduğu vergi dairesince (kazancı gerçek usulde vergilendirilmeyen balıkçıların, balıkçı teknelerinin bağlama limanının bulunduğu yer vergi dairesince) limit aşımının yapıldığı faaliyet dönemiyle ilgili olarak kullanıcı incelemeye sevk edilecektir.¹³

5.2- YMM Raporlarının Süresinde Verilmemesi

YMM faaliyet raporlarını süresinde vermeyen deniz yakıtı kullanıcılarının yakıt alım defterlerine vergi dairesi tarafından el konulacak ve bunlara 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 355 inci maddesi gereğince özel usulsüzlük cezası uygulanacaktır. Vergi daireleri bu kullanıcılardan, ilgili faaliyet dönemine ilişkin raporu 30 günlük süre içerisinde ibraz etmelerini yazılı olarak isteyecektir. 30 günlük süre içerisinde istenilen YMM faaliyet raporunu ibraz eden ve uygulanan özel usulsüzlük cezasını da ödeyen kullanıcılara, el konulan yakıt alım defterleri iade edilecek, yeni yakıt alım defterine ihtiyaç duymaları halinde ise yeni defter düzenlenebilecektir.¹⁴

5.3- Özel Tüketim Vergisi indirilmiş Deniz Yakıtı Kullanımının Denetimine İlişkin Hususlar

213 sayılı VUK'nun mükerrer 257'nci maddesinin Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden, jurnal defteri ve gemi hareket kayıt jurnalı, kayıt, muhafaza ve ibraz yönünden anılan kanun hükümleri kapsamına alınmıştır. Yakıt alım defteri, jurnal defteri ve gemi hareket kayıt jurnalının kararname uygulaması kapsamında işyerinde bulundurulmaması, ibraz edilmemesi veya usulüne uygun tutulmaması hallerinde, Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca özel usulsüzlük cezası uygulanır.¹⁵

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca denetim için çağrı yapılmış donatan veya kiralıcıların, çağrıya cevap vermemesi veya haklı ve geçerli bir mazereti olmaksızın deniz aracını getirmemesi ya da defterlerini ibraz etmemesi hallerinde, yakıt alım defterine bloke konularak bunlar defterin onaylatıldığı ilgili vergi dairesine bildirilecektir.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, ÖTV'si sıfıra indirilmiş deniz yakıtı teslimlerinin kontrolü ve takibi amacıyla gerekli görülen hallerde çevresel, teknik ve ticari boyutlu (miktar, mekan, zaman ve deniz aracı türlerine yönelik) düzenlemeler yapabilir. Ayrıca elektronik ortamda uygulamanın yürütülmesini kolaylaştırmak için Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca yapılan düzenlemeler, uygulamada kullanılan basılı evrak ile eş değer hükme haizdir.¹⁶

Son olarak 18.03.2014 tarih ve 28945 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 31 seri nolu Özel Tüketim Vergisi Genel Tebliği ile, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından, çalışma usul ve esaslarını kendisinin belirleyeceği ve ÖTVBS' nin bir alt bileşeni, tamamlayıcısı niteliğinde olan ve GPS, GSM tabanlı çalışacak tekne takip (ÖTVBSTTM) modülü kurulup işletileceği; modül kapsamında Kararname uyarınca deniz yakıtı alan araçlar tekne takip cihazı ile donatılacağı; modülden alınacak veriler jurnal, bildirim ve benzeri kayıtlarla eşdeğer hükmü haiz olacağı, hukuki uyumsuzluklarda destekleyici unsur olarak kabul edileceği; ayrıca modül yoluyla elde edilen verilerin; kontrol ve denetim, yakıt alım defterinin bloke edilmesi veya blokenin kaldırılması, yakıt alım defte-

¹³ 23 seri nolu ÖTV Genel Tebliği

¹⁴ 26 seri nolu ÖTV Genel Tebliği

¹⁵ 14 seri nolu ÖTV Genel Tebliği

¹⁶ 23 seri nolu ÖTV Genel Tebliği

rinin düzenlenmesi, yakıt limitlerinin değerlendirilmesi ve benzeri amaçlarla ÖTVBS ile de kullanılacağı yönünde düzenlemeler yapılmıştır. Yapılan bu son düzenleme ile kararname kapsamında deniz yakıtı alımı yapan teknelerin takibi, gerçekte alınan yakıtın tüketilip tüketilmediğinin, farklı amaçlarla kullanımın önüne geçilmesinin denetimi amacıyla tekne takip sisteminin kurulacağı anlaşılmaktadır.¹⁷

6- SONUÇ

Deniz filomuzun güçlenmesinin teşvik edilmesi amacıyla 01.07.2003 tarih ve 2003/5868 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki, Kararın 1'inci maddesinde; Türk Uluslararası Gemi Siciline ve Milli Gemi Siciline kayıtlı, kabotaj hattında münhasıran yük ve yolcu taşıyan gemilere, ticari yatlarla, hizmet ve balıkçı gemilerine miktarı her geminin teknik özelliklerine göre tespit edilmek ve bu akaryakıtı kullanacak geminin jurnaline işlenmek kaydıyla verilecek akaryakıtın özel tüketim vergisi tutarı sıfıra indirilmiştir. Bu teşvikten yararlanma şartlarının neler olduğu, nasıl uygulanacağı, denetimi amacıyla Maliye Bakanlığınca çıkartılmış olunan bir çok tebliğ ile düzenlemeler yapılmıştır. Bu yönde uygulanmanın denetimi amacıyla 31 seri nolu Özel Tüketim Vergisi Genel Tebliği ile tekne takip sisteminin kurulacağı yönünde düzenleme yapılmıştır. Bu yapılan son düzenleme ile artık yakıt alan araçlar tekne takip sistemi ile kontrol altına alınmışlardır. Böylece teşvikten yararlananlar tarafından kullanılmayıp piyasaya akaryakıt satışı yapılmasının ve/veya deniz açıklarında kaçak mazot alıp kullanılmasının, satılmasının önüne geçilmeye çalışılmıştır. Deniz aracı sahipleri, teşvik kapsamında ne kadar yakıt aldıklarının ve ne kadarını tükettiklerinin takip edildiği bilinci ile araçlarını riske etmemek ve cezai işlemlere muhatap olmamak adına düzenlemeye uyacaklardır.

KAYNAKÇA

- 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu
- 6 Seri nolu ÖTV Genel Tebliği
- 9 Seri nolu ÖTV Genel Tebliği
- 10 Seri nolu ÖTV Genel Tebliği
- 14 Seri nolu ÖTV Genel Tebliği
- 23 Seri nolu ÖTV Genel Tebliği
- 24 Seri nolu ÖTV Genel Tebliği
- 26 Seri nolu ÖTV Genel Tebliği
- 31 Seri nolu ÖTV Genel Tebliği

¹⁷ 31 seri nolu ÖTV Genel Tebliği